

עטרת שלום

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
פרשת חיי שרה

בס"ד, עש"ק פרשת חיי שרה
כ"א חשוון תשע"ב – שנה ג' גליון צ"ה

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"ג מוצ"ש ר"ת		
ירושלים	4:03	5:17
בני ברק	4:17	5:18
ניו יורק	4:18	5:19
מונטריאל	4:06	5:08

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וְאֶבְרָהָם יָקָן בָּא בַּיָּמִים וַהוֹי"ה בֵּרַךְ אֶת אֲבְרָהָם בְּכָל (כד א.)

מחוברים רק כשהם אב"א, עיי"ש באריכות. ולפי זה נוכל להסביר המחלוקת התנאים, שרבי מאיר שאומר שלא היתה לו בת, הכוונה שהיתה נשמת אברהם אבינו מיחידה, ככחית עתיק, שלא רואים שם בכלל הנוק' שאין שם שום חילוק בין דו"ן, לרמוז שלא היה לאברהם אבינו שום פירוד מהשכינה שהוא הנוק', אלא היה בדבקות תמידי, אע"פ שמתה שרה לא נשתנה דבקותו בהשכינה.

ורבי יהודה שאומר שהיתה לו בת, הכוונה שהיתה נשמת אברהם אבינו מיחידה, אבל ככחית אריך שיש שם קצת פירוד, אבל מ"מ הם עוד מחוברים ככחית א"א. ואחרים שאומרים בת היתה לו ובכל שמה, הכוונה שהיתה נשמת אברהם אבינו מחיה ונשמה, ככחית או"א שיש שם חילוק ורואים ממש הנוקבא בפרצופים נפרדים.

אבל רש"י שאומר שהיה לו בן וצריך להשיאו. הכוונה שאף שהיה לו לאברהם אבינו השראת השכינה באוזה אופן שהוא, עם כל זה מה שהיה חייב להשיא את בנו יצחק היה נחשב ג"כ חסרון לאברהם אבינו עצמו, אבל לא היה חסרון מצד עצמו.

ולכן אח"כ נאמר ויסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה (כה א), ופירש שם רש"י, קטורה הוא מלשון קשר וחבור עיי"ש. היינו שלאחר שלקח אברהם אבינו בחורה את אשתו, נקשר בחורה עם השכינה לגמרי והיה לו השראת השכינה בשלימות.

(רעוא דרעיון תשנ"ח לפ"ק)

שיש כמה מדרגות בהשראת השכינה, כמו שאיתא במסכת אבות (פ"ג מ"ו) רבי חלפתא איש כפר חנניא אומר, עשרה שיושבין ועוסקין בתורה, שכינה שרויה ביניהם, ומנין אפילו חמשה, ומנין אפילו שלשה, ומנין אפילו שנים, ומנין אפילו אחד וכו'. רואים שיש חמשה מדרגות בהשראת השכינה.

והענין דיש מדרגה בהשראת השכינה על האדם בתמידות, שהוא דבוק תמיד בהשכינה, ולא נראה שום פירוד ביניהם, אך יש דרגה שפעמים רואים פירוד, וכן יש מדרגה שרק בשעת תורה ותפלה הוא דבוק בהשכינה וכו'. והם תלויים בשורש נשמתו בכמה חלקי נשמה הוא נשרש, דהרי יש חמשה חלקי נשמה, נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה. והם נגד חמשה פרצופים, עתיק אריך, אבא, ואמא, ז"א, ונוק' כמבואר בכתבי מרן הארז"ל (עץ חיים שער העקרים פ"ה).

והנה עוד מבואר בכתבי מרן הארז"ל (עץ חיים שער העתיק פ"ב), החילוק שבין הפרצופים, הוא האריך מתחלק הדכורא ונוקבא, שהם מ"ה וב"ן דאצילות, שבעתיק הדר"ן הם עומדים פנים ואחור, אבל מכל מקום גם בצד שמאל וגם בצד ימין מעורב הדר"ן, ולא רואים החילוק בין דוכרא לנוקבא, שהנוק' נכללת לגמרי בדוכרא. מה שאין כן בא"א אפילו שהם מחוברים בפרצוף אחד, אבל מ"מ הדר"ן עומדים בימין ושמאל, ולכן רואים קצת חילוק בין דוכרא ונוקבא. ובאו"א שם הוא כבר הדר"ן נפרדים לגמרי, אבל הם מחוברים פ"פ. ובזו"ן הדר"ן

פרש"י בכל עולה בני' בן, ומאחר שהיה לו בן היה צריך להשיאו אשה עכ"ל. ובגמ' בבא"ב תרא (טו ע"ב) איתא, מאי בכל, רבי מאיר אומר שלא היתה לו בת. רבי יהודה אומר שהיתה לו בת. אחרים אומרים בת היתה לו לאברהם ובכל שמה עכ"ל.

יש להתבונן במאי פליגי הני התנאים. והנראה לכאורה לומר דזה איתא בוזה הקדוש (ח"א קמט.) רבי יהודה פתח 'אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך' (תהלים סה ה), תא חזי אברהם אתקריב לגביה, ותיאובתיה דיליה הוה כל יומיו בהאי, ולא אתקריב אברהם ביומא חד או בזמנא חדא, אלא עובדיו קריבו ליה בכל יומיו מדרגא לדרגא עד דאסתלק בדרגוי כד הוה סיב, ועאל בדרגין עלאין כדקא חזי, דכתיב 'ואברהם יקן', וכדון' בא בימים', באינון יומין עלאין באינון יומין ידיעאן ברזא דמהימנותא.

ועוד איתא בוזה חדש (פרשת לך לך) אמר רבי ברכיה, מאי דכתיב 'וה' ברך את אברהם בכל' שהשרה שכינתו עמו.

ועפי"ז יש לומר שהם חולקים במדרגת השראת השכינה של אברהם אבינו, לאחר פטירת שרה אמנו, שהרי כאן מדובר לאחר פטירתה, וזה אמרו חז"ל (סוטה ז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהן. וע"ז חולקים הני התנאים כמה כביכול נפגמה השראת השכינה על אברהם אבינו לאחר פטירת שרה אשתו.

והביאור בזה, כי הרי מבואר בספח"ק אור"ח החיים הקדוש בפרשת בראשית (מו ד),

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו זי"ע

וְאֶבְרָהָם זָקֵן בָּא בְּיָמָיו וְהוֹי"ה בְּרַךְ אֶת אֶבְרָהָם כָּכָל (כד א).

רצה לומר ידוע הוא שאלות המחקרים. למה לא נברא אדם בתחלה בכל השכל שיכול להשיג, ואח"כ בעת הוקנה יחסר מעט מעט ממנו, כי בתחלה יש לו לעבוד ואח"כ בעת זקנתו שאין לו לעבוד כל כך, לזה מוטב שיחסר ממנו אז השכל מעט מעט, ולמה נברא אדם בלי שום שכל ואח"כ כשנתגדל בימים או נתגדל השכל כל אחד כפי שהשיג חלק שכלו, וכשבא לעת זקנתו מה יש לו כשיש לו שכל ואין לו כח לעבוד.

לזה נראה לי המעם. דע שכל הברואים הנמצאים בעולם היינו בהמות חיות עופות טהורות ומאמות, לפי שאין להם שכל הישר אפילו כשנתגדלו, לזה כשנבראים הם נבראים ביום הראשון בכל השכל שיש להם בעת הוקנה לא פחות ולא יותר, ועל זה כווננו חז"ל (בבא קמא סח:): ואמרו שור בן יומו נקרא שור, כי אפי' ביום ראשון כשנולד אין בו שום חסרון מימי זקנתו, אבל אדם ועיקר בר ישראל כנודע שצריך להשיג בתחלה שכל אנושי בדרך הישר, ואח"כ צריך להשיג תורה ועבודה ושכל הרוחני וכן השגת רוח הקודש וכו' כנודע, לזה אי אפשר שיברא בתחלה בכל השכל הצריך להיות בעת הוקנה, ועל זה כווננו ג"כ רז"ל (שבת קנב). תלמידים חכמים בעת הוקנה דעתם מתיישבת עליהם אבל עם הארץ וכו' כנודע. והמשיביל דקדושה יבין בזה עוד יותר דרכים קדושים.

נמצא לזה אמר הכתוב הקדוש אצל אברהם אבינו ע"ה ואברהם זקן בא בימים כלומר אעפ"י שבשאר בני אדם אינם נבראים בשכל הוד כנ"ל, אבל אברהם אע"ה נברא בשכל השלם כמו זקן ממש. והוא ואברהם זקן בא לעוה"ז בימים כאלו היה לו כל הימים, אפילו ביום שנולד היה לו שכל וך וישר כמו זקן ממש, וכן נראה מרז"ל שאמרו (נדרים לב). אברהם אע"ה בן שלש שנים הכיר את בוראו, וזאת אי אפשר במציאות בשאר בני אדם שיכיר את בוראו מבן שלש שנים אלא דיוקא אצל אאע"ה. והוא ואברהם זקן ממש אפילו ביום שנולד בו ובא ביום ראשון ללידתו בכל הימים, והוא בא בימים. ואח"כ כתיב וה' ברך את אברהם בכל כלומר אעפ"י שמן הראוי צריך להיות אצל אברהם במה שנברא תחלה בכל השכל כנ"ל, צריך להיות בעת זקנתו שיחסר לו השכל שלו כנ"ל. על זה אמר הכתוב הקדוש וה' ברך את אברהם בכל אפילו בעת זקנתו לא חסר לו שום שכל דקדושה שהיה לו בימי

נעוריו, והוא וה' ברך את אברהם בכל בכל הימים אפילו בעת זקנתו והבן.

(בן בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר בָּלְוּ הַגְּמִלִים לְשָׁתוֹת וַיִּקַּח הָאִישׁ נָזֶם וְזָהָב כְּקַע מִשְׁקָלוֹ וּשְׁנֵי עֲמִידִים עַל יְדֵיהָ עֲשָׂרָה זָהָב מִשְׁקָלָם (כד כב).

נשאלתי למה לא כתיב כאן לשון נתינה, אלא סתם ויקח האיש נזם זהב וגו' על ידיה, ואח"כ כשסיפר אליעזר ללכ"ן ולבתואל כל המעשה, כתיב ואשים הנזם על אפה והצמידים על ידיה (כד כז).

והשבתי, שבתחלה הכתיב ויקח לכד בלי שום נתינה, כי אז לא נתן לה כלל, אלא שהיה לובש ומווד עליה אם תוכל לילך עם הכלים האלו, ועוד שאמר לה אלו מתנות הטובים אתן לך אם יהיה כדברך שאת בת בתואל, ומה שמרד והלביש אותה הכלים האלו, כי אליעזר ראה שמקצת תפלתו נתקיים במה שהשקתו אותו ולבהמתו זאת היה יודע בבירור, וכן כשאמרה בת בתואל ג"כ האמין לה, אלא שלא ידע אם אביה ואמה ובפרט אחיה לבן מסכימים ליתן אותה ליצחק לאשה, לזה הראה לה שמוכן ליתן לה כשיוגמר הדבר בכי טוב כדרך כל העולם.

ואח"כ כשסיפר המעשה טובה זו לאביה ולאחיה ג"כ לא כתיב לשון נתינה, אלא ואשים הנזם על אפה והצמידים על ידיה, ג"כ להראות לאחיה ולאביה מה שהוא מוכן ליתן לה במתנה אח"כ, אבל אז לא הסיר ממנה עוד הכלים האלו, לזה לא כתיב כאן ג"כ לשון נתינה אלא ואשים, והוא להורות לידע שאם יוגמר הדבר בכי טוב אז יהיה לה אלו כלים במתנה גמורה, ואח"כ כששמע אליעזר שהם מסכימים ג"כ לדבריו הקדושים, כדכתיב ויהי כאשר שמע עבד אברהם את דבריהם וישחתו ארצה לה' (שם נב), או ויצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה ומגדנת נתן לאחיה ולאמה, והוא כתיב כאן לכד לשון נתינה. ומה הדרך לא תקשה עוד למה שינה אליעזר מדיבורו, שבתחלה כתיב שנתן לה קודם שידע מי היא, ואח"כ כתיב שנתן לה אחר שידע מי היא ובת מי היא, וכפי שכתבתי לעיל הכל נכון הוא.

(בן בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

וְאֵלֶּה תְּלִדֹת יִשְׁמָעֵאל בֶּן אֶבְרָהָם וְגו' (כה יב). תלדת ישמעאל חסר דחסר, כי אין בתולדה שלו שום רוח קדושה, ומעולם לא היה גר ישמעאל כי הוא כולו רע, אין לחלוותו טוב כלל [עיי' אוה"ח הק'].

(היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

וְאֶבְרָהָם זָקֵן בָּא בְּיָמָיו וְהוֹי"ה בְּרַךְ אֶת אֶבְרָהָם כָּכָל (כד א).

איתא במדרש פליאה, זה שאמר הכתוב (שמות כ ב) אנכי ד' אלהיך. ולכאורה מהו השייכות זה לזה.

ואמרתיו לפרש על פי דברי זקני קוה"ק רבינו מהרי"א מקאמרנא זצוקלה"ה על מקרא 'לא כן נתן לך הוי"ה' (דברים יח יד) וזה לשונו הק'. צדיק מושל על הכל ועל כל המזלות, הקב"ה גזור צדיק מבטל (שבת נט:), אלהים דבר מי צדיק לא ינבא (עמוס ג ח) דבר שאינו מסכים על גזירה זאת, צדיק גזור והקב"ה מקיים, ואמר 'כן אעשה כדברך'. והוא 'זאתה לא כן נתן לך' שניהם נתן ומסר לך בידך 'הוי"ה אלקיך' ומסר לו אלקות שלו, והבן כמבואר במדרש והבן היטב, עכ"ל בהיכל הברכה פרשת שופטים עיי"ש.

וכן שמעתי לפרש בשם רבינו קוה"ק החווה מלובלין זי"ע על מקרא 'לא כן עבדי משה' (במדבר יב ז), ר"ל הצדיק שנקרא משה יש לו כח הלא כן כהנ"ל. ואמרתיו בס"ד להסביר הטעם מפני מה יש להצדיק הכח הלא וכן, מפני 'בכל ביתי נאמן הוא' (שם), כי התורה מתחלת בבית, ובתורה נאמר מצוות לא תעשין ומצוות עשין, וזה הצדיק המקיים את התורה ומצותיה אומר על מצוות לא תעשין לא, שאינו עובר ח"ו עליהן, ועל מצוות עשין אומר הצדיק כן, שמקיים אותן, וזה 'בכל ביתי' רמז על התורה המתחלת בבית, 'נאמן הוא' הצדיק, על כל הקב"ה נותן לו מדה כנגד מדה הכח של הלא כן, וזה נפלא בס"ד.

וזה ואברהם זקן בא בימים שדרשו חכמינו ז"ל (יומא כה:): זקן ויושב בישיבה. 'וד' ברך את אברהם בכ"ל' ר"ת לא כן, כאותה בחינה, שאברהם אבינו ע"ה הוא צדיק אשר הקב"ה ברכו בכח שיהיה לו בחינת לא כן, ומהיכן בא לאברהם הכח הזה שיהיה ביכולתו לגזור על הקב"ה ולבטל בגזירותיו, מפני שזה 'אנכי ד' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים וגו' ולא יהיה לך וכו', על פי מש"כ באור החיים הק' בפרשת יתרו (שם) וז"ל, הטעם שהשמיע ה' לישראל ב' הדברות אנכי ולא יהיה לך, כי הם ב' שרשים לב' כללות המצוות, מצוות עשה ומצוות לא תעשה, 'אנכי' היא עיקר ושורש כל מצוות עשין, לא יהיה לך' וגו' היא עיקר ושורש כל מצוות לא תעשין, לזה נטע ה' בהם מפי קל עליון שרשי ב' עיקרי המצוות שבוה לא תמוש התורה מזרעינו לעולם ועד, עכ"ל ק.

והנה, אברהם אבינו שקיים התורה והמצוות כולם, אמר על העשין כן ועל הלא תעשין אמר לא, ועיי' שפיר נתן לו הקב"ה מדה כנגד מדה, וברכו בכל, ר"ת כן לא, כנ"ל.

(פרי חיים' מרבינו חיים יעקב מקאמרנא)

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

דין מניין השיטין בפרשיות התפילין. סימן לה

א. ראשי השיטין באו בקבלה שבע בשל יד וארבע בשל ראש^א, וכיון שהוא בקבלה עד משה מהר סיני אם שינה פסולין^ב, אם לא מדוחק גדול שלא

נימצא לו אחרים, יש ראייה מן הגמרא^ג שבדיעבד ובמקום דחוק כשרין:

~~~~ מסגרת השלח ~~~~

(סימן לב ס"ג), ע"ש. וכן במצת שמורים (שער התפילין ד"ה צריך לכתוב) כתב דעפ"י חכמי האמת אם שינה פסל ע"ש. וע"ע בערוך השולחן (ס"א).

ג. מנחות (לד):. ובב"י כתב וז"ל: כתב המנהיג (סימן קנז) אהא דתניא (מנחות לד): אמר רבי יוסי מודה לי רבי יהודה ברבי שאם אין לו תפילה של יד ויש לו שתים של ראש שטולה עור על אחת מהן ומניחה. מכאן יראה לי שארבעת הבתים של ראש צריך לרבען למעלה מכל צד שיהו שוין לריבוע הבית של יד. וכן שוים בענין השיטין, אף על פי שקבלתי מרבתי דשל יד בכל פרשה שבע שיטין ושל ראש ארבע שיטין בכל פרשה, מדקאמר טולה מכלל שהן שוין בכל ענין ואין חילוק ביניהם כלל, עכ"ל. ודבר מבואר הוא שאין כאן הכרע כלל לבטל קבלת רבותיו וקבלת כל הני רבוותא.

א. ספר התרומה (סימן ריג), רא"ש (בסדר תיקון תפילין), טוש"ע (ס"א).

ב. בשו"ע כתב - ואם שינה לא פסל. אמנם לפי קבלת מרן האריז"ל צריך להיות בדוקא ז' שיטין בשל יד וד' שיטין בשל ראש, כדאייתא בפע"ח (שער התפילין פ"ז) וז"ל: בסדר כוונת התפילין, הנה היות ד' שיטות בכל פרשה ופרשה מד' שבתפילין של ראש הוא, כי הז"א אין לו רק ד' מקיפים בלבד בראשו, אבל בתפלה ש"י, יש ז' שיטין, נגד המלכות שיש לה ז' מקיפים בראשה. והוא, כי תחלה ד' מוחין קדמאין דז"א, מתלבשים בנה"י דאמא, ונכנסים בגולגלתא דז"א, ואלו נעשין בחי' מוחין מקיפים אל ראש הנוקבא, ועל מוחין שלה. והנה הם ד' בתוך ג' שהם ז', וכנגדה ז' שיטין בתפלה ש"י. וכ"ה שם (פ"ג), ובשעה"כ (תפילין דרוש א) ע"ש. והביא רבינו סדר השיטין למרן האריז"ל בשוה"ט

עטרת תפארת

עובדות וסיפורים מרבתינו זי"ע

יִגְעוּ וַיִּמָּת אֲבָרְהָם בְּשִׁיבָה טוֹבָה זָקֵן וְשִׁבְעַת יְיָ אֱלֹהֵי אֶלְעָזָר (כה ח).

מוזידיטשוב, ואז אמר אביכם בזה"ל בהיכל של הרבי הוא לא כל כך פשוט להכנס, אלא נראה אם נוכל להכנס, והגביה את היולון, ויוצא משם אור גדול מאוד מהפנים של הרבי, ולא היו יכולים להסתכל, ועד עכשיו כואב לי עוד העינים מזה, ונכנסנו שנינו להרבי מוהרצ"ה מוזידיטשוב זי"ע, ודיברתי מה שהיה לי לדבר עמו, וחזרתי לעולם הזה.

ועל זה אמר לו רבינו הנה הרבי מוהרצ"ה מוזידיטשוב זי"ע הוא כבר כמה שנים בעולם העליון, ואביכם הקדוש הוא רק איזהו חדשים בעולם העליון, והוא יושב עם הרבי מוהרצ"ה מוזידיטשוב זי"ע בהיכל אחד ורק פרוכת מפסיק בינו לבין אביכם, אם כן מה לכם לדאגה ולצער הזה. וכשסיפר הר"ק רבי מנחם מנדל מוזידיטשוב היה מסיים, שהרגשתי אז שרבינו כבר מתכוון לעבור לעולם העליון, וכן הוא בשנת תרל"ד י"א חדשים מפטירת הר"ק מוהר"א מוזידיטשוב ביו"ד אייר נסתלק רבינו, כאשר נדברו אז בליל יום הקדוש בעולם עליון.

שלשלת הקודש

בהיכלות למעלה עד שבאתי להיכל של מוהרצ"ה מוזידיטשוב, וכאשר נכנסתי לפרוודור של ההיכל מצאתי שם את אביכם הר"ק מוהר"א מוזידיטשוב זי"ע דורש דרשה לפני הצדיקים ששם, ועמדתי לשמוע את הדרשה שלו, והרגשתי תענוג ומתיקת התורה מאד, אשר מעולם לא היה לי כל כך עונג מהתורה, והשבתי במחשבה אם יש בעולם כל כך תענוג ועריבות לא אחזור עוד לעולם הזה, ואשאר בפה בעולם העליון.

לאחר שסיים אביכם הקדוש את הדרשה, בא אצלי ואמר בשמחה גדולה 'ברוך הבא', ואמר לי השגתי את מחשבותיך שאין אתה רוצה לחזור חזרה לעולם הזה, אני אייען לך שלא תעשה זה, שתחזור לעולם הזה, מפני הטעם שלא יאמר העולם עליך שהיה לך מיתה חטופה ולא אמרת צו לביתך ולא היה לך הכנה ע"ז, ובשנת תרל"ד יהיה לך הכנה אז נהיה ביחד בפה. בתחילה לא רציתי להסכים לו, אבל היה מנצח אותי.

ואחר כך שאל אותי למה עליתי למעלה, ואמרת לי שרציתי לילך להיכלו של הרבי מוהרצ"ה

הרה"ק רבי מנחם מנדל מוזידיטשוב בן הרה"ק מהר"א מוזידיטשוב שבת בצל רבינו הגה"ק רבי יצחק יהואל מקאמרנא זי"ע על שבת קודש בקאמרנא, וזה היה בשבת מברכין חודש חשוון שנת תרל"ד בתוך השנה של פטירת אביו הקדוש, ובסעודת שבת קודש בבוקר גנח הרה"ק רבי מנדל, שאל אותו רבינו למה הוא גונח בשבת, השיב לו היה לי אב צדיק וקדוש, ועזב אותנו לאנחות, והיאך לא יהיה לי דאגה וצער על זה. השיב לו רבינו אספר לכם גדולת ומדרגת אביכם הקדוש, בזה השנה ליל יום הכיפורים.

שזה ידוע שעמד רבינו בתפילת לחש של ליל יוה"כ כמה שעות, והעולם אמרו אז כל ספר תהלים ומסכת יומא ושיר היחוד, והעולם לא ידעו סיבת האריכות. ופעם סיפר רבינו הסיבה: כי מורי דודי הר"ק מוהרצ"ה מוזידיטשוב זי"ע מסר לי קודם הסתלקותו איזה שם, שכאשר אכון השם הזה אוכל לראותו בכל עת שארצה, והנה בליל יום הכיפורים הזה רציתי לראות את הרבי מוהרצ"ה מוזידיטשוב זי"ע, וכיוונתי השם הזה והלכתי

הרה"ק רבי יהוסף בן רבי צבי הלוי ראטענבערג זצ"ל מקאסאן בעל ה'בני שלשים' כ"ג חשוון תרע"ב תלמיד רבינו הגה"ק שר בית הזוהר בעל הדמשק אליעזר מקאמרנא זיע"א

בית אביו

אחד מחתני רבינו הגה"ק שר בית הזוהר רבי **צבי הירש מזידטשוב** זיע"א בעל היצבי לצדיק בעל בתו הרבנית מרת רייזל ע"ה, היה הרה"ק רבי **יוסף הלוי ראטענבערג** זצ"ל אבד"ק **קאזאווע**. בן יחיד נולד להם הוא הרה"ק רבי **צבי הירש** זצ"ל חתן הרה"ק רבי **שמואל** זצ"ל אב"ד **העליטש**. ביום ג' מנחם אב תרי"ג נולד לרבי צבי הירש הנ"ל בעיר העליטש בן ונקרא שמו בישראל **יוסף**, ע"ש זקינו הרה"ק מקאזאווע זצ"ל. לימים הוסיף אות ה' על שמו וקרא לעצמו בשם **יהוסף**, אחרי שהיה לו רדיפות, וכמו שכתוב בעצמו במכתב הטעם דאיתא בספרים דמי ששמו יוסף עלול שיקנאו בו אחיו, כי כן מספרו קנאה, ומטעם זה שראיתי כי סבבני כלבים עדת מרעים הוספתי לי ה', ובפרט שכן היה כתוב באורים ותומים, (גם זקינו שנקרא על שמו הרה"ק מקאזאווע הוסיף על עצמו בסוף ימיו ה' על שמו מטעם ומסיבה הנ"ל). מסופר שקודם הסתלקות הגה"ק בעל היצבי לצדיק זיע"א אמר לבתו הרבנית רייזל: שהיא תלד בן שיאיר את העולם. לימים אמרה שהבטחה הזאת תתקיים בבן זה, בן של בנה רבי צבי הירש. בוצין בוצין מקטפיה ידיע משנות נעוריו ראו שהילד הזה עתיד לגדלות וקדוש קדוש ענו אחריו.

בית חמיו

בהגיעו לפירוק נלקח לחתן בבית הרה"ק רבי **משולם פייש סג"ל לאווי מטהאש** זיע"א, תלמיד לרבינו קודש הקדשים איש האלוקים הגאון הקדוש רבי **יצחק אייזיק מקאמרנא** זיע"א בעל ה'היכל הברכה', חתנו של הרה"ק רבי **ישעיה דוד** מגדולי חסידי **אשוואר**, גם הוא היה חד מבני היכלא קדישתא מחבורת תלמידי רבינו הגה"ק בעל ה'היכל הברכה' זיע"א בעיר אשוואר. וסיפרה זוגתו הרבנית מרת שרה גיטל ע"ה: שלאחר חתונתם היה נוהג עצמו לשכב בלילה במיטתו ולעשות עצמו כאלו ישן קודם שהלך לישון חותנו הרה"ק מטהאש, וכשהגיש שחונתו ישן כבר, עמד ממיטתו בזריזות כגיבור ולמד עד סמוך לזמן קימת חותנו ממיטתו, לעבוד עבודת ה', ואז השכיב עצמו על המיטה עוד הפעם ועשה עצמו כישן, ולאחר כמחצית שעה מקימת חותנו אזר כגיבור חלציו בשנית ללמוד ולעבוד עבודת ה', והזהיר את זוגתו הרבנית שלא תגלה זאת לאיש, וכך התנהג עד להסתלקות חותנו.

על כס הרבנות

ביום כ"ח סיון תרל"ג נסתלק עליו חותנו הרה"ק מטהאש, ואנשי קהילת טהאש קיבלו אותו עליהם להיות להם מורה ומדריך, על אף שעוד לא מלאו לו עשרים שנה, ראו בו כלי מוכשר לעמוד על משמרת הרבנות הקהילה. מאז זרח אורו ונתפרסם שמו לשם ותהילה בכל הסביבה, ורבים השכימו לפתחו לקבל ממנו תורה והזרכה בעבודת ה'. כעבור כמה שנים עבר לכהן בעיר ניר-מאדע, כשעל מקומו בעיר טהאש השיב כסאות למשפט את גיסו הרה"ק רבי **מנחם ברוך** זצ"ל בעל ה'באר מנחם', לימים אב"ד קאלוב. בעיר ניר-מאדע ישב במשך י"ב שנים וזרח שמו שם. בשנת תרנ"ד בעטיין של רדיפות הוצרך לעזוב את המקום, וברח לעיר דעברעצין, שם דרש דרשותיו ברבים ותיקן תקנות גדולות. ביום ב' דר"ח אלול תרנ"ז נתקבל בכבוד מלכים לכהן פאר בעיר מעוזא קאסאן והגלילות. ובח' ימים לחודש מרחשון תרנ"ח העתיק

משכנו שם, ועד ליום הסתלקותו כיהן לרבה של העיר, אשר בזכותו ובקדושתו נתפרסמה בגלילות הונגריה ורבים ושלמים השכימו ושיחרו לפתחו.

מבאר רבותינו

מכתב מרבינו בעל **הדמשק אליעזר** זיע"א לתלמידו בעל **הבני שלשים**

בי"ה יום א' פרשת ניצבים תרנ"ז לפ"ק.

החיים והשלום וכט"ס לכבוד ידידי ידיד נפשי ה"ה הרב הצדיק הבקי בנגלה ובנסתר שלשלת היוחסין כש"ת מו"ה **יוסף בן חי' דרעזיא** שליט"א.

אחדשה"ט השגתי פ"נ אר"כ והשי"ת ישלח לו רפואה שלימה ויחזקהו ויאמצהו ויכתבהו ויחתמהו בספרן של צדיקים לאלתר לחיים עם כל ב"ב ויתחדש עליו שנה טובה ומבורכת.

אחי אחי שתתברכו בתוך ביתכם בברכה משושלת, ותכתבו ותחתמו עם כל ב"ב לחיים ארוכים לאלתר בראש השנה לחיים ארוכים דקדושה בעולם הזה, והימים והלילות מאירין לכם מתוך עבודת הבורא ב"ה יתקבל הקב"ה את תפלתכם ישראל הקדושים אמן.

אליעזר צבי סאפרין קאמרנא

בצל רבותינו הקדושים

כמי שנוולד בבית המיוסד על אדני הקודש, נצר מצד אמו לרבינו הגה"ק בעל היצבי לצדיק מזידטשוב זיע"א, וגם נכנס לבית חמיו אשר ג"כ היו מתלמידי בית רבותינו הקדושים מקאמרנא זיע"א, נסע להתאבק בעפר רגלי רבינו הגה"ק בעל ה'היכל הברכה' זיע"א. אך לא לימים הרבה זרח השמש לו, וביום י' אייר תרל"ד כשהוא אך ורק בן כ"א שנה נסתלק עליו רבינו הקדוש, אז נתדבק רוחו ונתקשר בעבודתו אהבה ובחבל הקדושה בצל מ"מ רבינו הגאון הקדוש שר בית הזוהר רבי **אליעזר צבי מקאמרנא** זיע"א בעל ה'דמשק אליעזר', ונסע אליו בפרטיות מידי חג ומועד, ובפרט מידי שנה בשנה נסע להעלות אל הקודש ביומא דהילולא רבא של רבינו הגה"ק ה'היכל הברכה' זיע"א, ואף כשהיה כבר לרב ומנהיג הסתופף בשוה"ט כתלמיד לפני רבו בעל ה'דמשק אליעזר' זיע"א ביום ההילולא.

בחצר הקודש קאמרנא היה מהיושבים ראשונה במלכות הממתיקים סוד ושיח עם רבם ברזי וסתרי תורה. וסיפר רבינו הגה"ק רבי **חיים יעקב מקאמרנא** זיע"א בעל ה'פרי חיים': שבאחד מן הימים שהיה נוכח שם רבי **יהוסף מקאסאן** בבית רבינו בעל ה'דמשק אליעזר' בקאמרנא, וכשנפרד מרבו ליווה רבו החוצה, ובעמדם על מפתן הדלת דיברו ביניהם כמה שעות בד בבד, כשמתחילה עוד הבין דיבורי הצדיקים, אך לאחר זמן קט דיברו ביניהם גבוה גבוה דברים העומדים ברומו של עולם, ולא זכה להבין את דבריהם הקדושים.

גם רבו הקדוש בעל ה'דמשק אליעזר' החשיבו עד למאוד, ומסופר שכן רבינו ה"ה הגה"ק רבי **מנחם נתן מרידיק** זיע"א לא זכה לפניו בטן, והזכיר עצמו לאביו הקדוש, ובכל פעם אמר לו אביו: שאינו יכול לעזור לו. באחד הימים אמר לו אביו הקדוש: שרואה הוא שהישועה שלו תהיה דרך תלמידו הנאמן רבי **יהוסף**, וסע אליו ואז תיוושע. בהגיע אליו אמר לו: שבא הוא

בשליחות אביו רבו הקדוש שמעלת כבודו יכול להחיש לו ישועה. אמר לו רבי יהוסף: שהנה ישלח לו סכין חדש לראש השנה, וכשאצליח לחתוך בו החלה בליל א' דראש השנה, אז אדע שמובטח לך לשנה הבאה פרי בטן, (כידוע המנהג בבית רבותינו הקדושים מקאמרנא וזידיטשוב אשר יסודתן בהררי קודש מבית רבינו מלובלין זיע"א, לחתוך בסכין חדש בראש השנה, בסוד החותך חיים לכל חיל), וכן עשה לכבוד ראש השנה שלח סכין חדש לבית רבי יהוסף. בערב ראש השנה קודם אשמורת הבוקר לפני הסליחות שאל רבי יהוסף למשמשו: האם הכין הסכין החדש ששלח רבי פנחס נתן לסעודת הלילה לבצוע בו, אמר לו: הן, אחר הסליחות שאל לו עוד הפעם הנ"ל: אם הכין הסכין, ואמר לו: הן, וכן כמה וכמה פעמים במשך היום שאל לו על זה, וכן לאחר תפילת ערבית, ולמעשה היה שהמשמש לא הכינו רק חשב להכינו סמוך לסעודה. והנה אחר נטילת ידיים ורבי יהוסף ראה שהסכין אינו על השולחן רמז למשמשו שירוך להביאו, והמשמש רץ במהירות תירה, ובהגיעו סמוך לשולחן נפל הסכין מידו ונשבר לחצאין, והיה אות מן השמים כי לא יזכה בפרי בטן.

חיבוריו הקדושים

במשך ימי חייו דרש דרשותיו במקהלות רבבות עמד בית ישראל, וכתבם על הלוח, ונדפסו ממנו חיבורו **בני שלשים** המחולק לג' חלקים. א' **ויפתח יוסף** על התורה. ב' **ויזכור יוסף** על המועדים. ג' **וילקט יוסף** על ליקוטים, וגם ספר **ויצבר יוסף** על תהילים ושאר ליקוטים. בכל ספריו הרבים מרבה לצטט ולהקדים אמרות קדשו מדברי רבותיו הקדושים רבותינו בעל ה'היכל הברכה' וה'דמשק אליעזר' זיע"א, ועליהם נסב רוב חידושי ומעיניו. ופעם הגיע לבית רבו הגה"ק בעל ה'דמשק אליעזר' זיע"א והראה לו כתביו, כתב רבו בעצם כתב ידו הקדושה עלי הגלילות 'טוב' כמה פעמים, לאשר כי טוב הוא דבריו הקדושים.

הסתלקותו

בשנת תרע"א חלה ונפל למשכב, והכתיר את בנו הבכור רבי **חיים שלמה** שהיה חתן הרה"ק רבי **אשר ישעי' רובין מקאלבוסוב** זצ"ל חתן הרה"ק רבי **אלכסנדר סענדר סאפרין** זצ"ל אחיו של רבינו הגה"ק בעל ה'דמשק אליעזר' זיע"א, לכהן כרב העיר על מקומו בעיר. ובשנת תרע"ח בהגיע חודש מרחשון חשש מאוד מהחודש הזה, שבחודש הזה אירע לו ולמשפחתו כמה צרות ורעות, וגי' ימים האחרונים קודם הסתלקותו לא דיבר כלום רק בלשון הקודש, וחזר רבות על אמת ויצב אמת ואמונה, וביום כ"ג מרחשון השיב את נשמתו לבוראה, וכבוד גדול עשו לו במותו, ואלפים מהגלילות באו לחלוק לו כבודו האחרון, בין המספדים היה ריעו וידידו מחצר הקודש קאמרנא הרה"ק רבי **אהרן ישעי' פיש מהאדאס** זיע"א בעל ה'קדושת אהרן', ואמר בתוך דבריו: הלא זקינו הגה"ק בעל היצבי לצדיק זיע"א ורבו הגה"ק בעל ה'דמשק אליעזר' זיע"א עומדים כאן ובאין לקראתו לקבל פניו.

השאיר אחריו: בנו הגדול רבי **חיים שלמה מקאסאן** בעל ה'שמעיה טובה'. רבי **משה שמואל מקליווארדין**. רבי **ישראל צבי מקאסאן** בעל ה'אור מלא'. רבי **יו"ט מנחם** אב"ד **נאפקאר**. חתניו: רבי **שמואל שיינפלד מקאשו**. רבי **שמואל צבי מבענדקוויץ**. רבי **יהודה לייביש עהרליך מבערגסאז**. זצ"ל